

Motion till riksdagen 2011/12:So453

av **Matilda Ernkrans och Eva-Lena Jansson (S)**

Den ojämlika folkhälsan

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder för att förbättra folkhälsan.

Motivering

Ett framgångsrikt folkhälsoarbete bygger på ett gemensamt ansvarstagande mellan individen och samhället. Individens möjligheter att göra hälsofrämjande val ska stödjas av samhället. Men vi socialdemokrater anser samtidigt att folkhälsoarbetet och kopplingen till att minska klyftorna i samhället måste tydliggöras. De stora hälsoskillnaderna i Sverige är djupt orättvisa och extremt kostsamma för samhället.

Människors hälsotillstånd påverkas inte bara av individuella levnadsvanor utan också av samhälleliga faktorer. Det finns stora hälsoskillnader mellan individer och mellan olika delar av landet. Mäns och kvinnors hälsotillstånd och livschanser har ett tydligt socioekonomiskt mönster där rika, välutbildade människor och yrken med hög status har ett markant försprång. Eftersom den ojämna fördelningen av hälsa i princip kan påverkas genom politiska beslut är ojämlikhet i hälsa mellan olika socioekonomiska grupper en av de största utmaningarna på hälsoområdet. Minskade sociala och ekonomiska klyftor är det mest verkningsfulla medlet för en bättre folkhälsa.

Det betyder att den ekonomiska politiken ska verka utjämnande samtidigt som det görs satsningar på arbete, bra utbildning för alla, integration och värmandet av den generella välfärden. Vi föreslår att regeringen tillsätter en kommission för jämlik hälsa. Uppdraget ska vara att identifiera oacceptabla förhållanden som leder fram till skillnader i befolkningens hälsa samt ta fram förslag på hur vi kan minska hälsoklyftorna. Uppdragets omfattning ska vara brett. Det kan handla om att studera ojämlika förhållanden i vården som leder till kortare livslängd beroende på var i landet man bor. Men det kan också

Fel! Okänt namn på

handla om att granska den ekonomiska politiken och hur den påverkar människors livschanser och möjligheten till en bättre hälsa. Hälso- och sjukvården har en viktig roll när det gäller individuellt förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Vi vill ha ett tydligt ansvar med visioner för hälso- och sjukvården i arbetet med förbättrad folkhälsa. För att arbetet i större utsträckning ska utgå från befintlig kunskap och evidens på området bör nationella riktlinjer utarbetas inom detta område. Vårdpersonalen ska ha tillgång till effektiva verktyg i form av strukturerade program för hur man tillsammans med patienten gemensamt kan ta sig an livsstilsproblem såsom övervikt, rökning, missbruk eller brist på motion.

Idrotten bidrar till folkhälsa, demokrati och integration för människor i alla åldrar i hela Sverige. När vi säger idrott för alla, på lika villkor menar vi givetvis även barn och ungdomar med särskilda behov och oberoende av kön, bakgrund och etnicitet. Det är viktigt att det utvecklas ett större utbud av idrotts- och motionsaktiviteter som vänder sig till de grupper som i liten utsträckning deltar i det utbud som finns idag.

Till sist menar vi också att folkhälsoarbete riktat mot äldre bör vara en prioriterad fråga. Förebyggande arbete främjar folkhälsan och livskvaliteten och kan skjuta upp vård- och omsorgsbehov – vilket är viktigt både ur ett mänskligt och ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Äldre ska ha förutsättningar att leva ett aktivt liv tillsammans med andra. Effekten av hälsosam kost och motion är stor även bland äldre och kan motverka depressioner och förebygga fallolyckor och frakturer.

Stockholm den 3 oktober 2011

Matilda Ernkrans (S)

Eva-Lena Jansson (S)